

СВЕЧНИКОВ СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

Академік НАНУ С. В. Свечніков очолював Інститут фізики напівпровідників з 1991 року по 2003 рік, тобто майже 12 років. На той час Сергій Васильович вже був відомим вченим, автором багатьох праць, академіком НАНУ, лауреатом Державних премій Радянського Союзу та України і мав певний досвід адміністративної роботи — з 1980 року він був заступником директора Інституту-науковим керівником Відділення оптоелектроніки .

Він прийняв інститут в складні часи як для НАНУ, так і для української науки в цілому. Достатньо пригадати, що директору приходилось витрачати значний час на тисячі підписів під папірцями, так званими «купонокарбованцями». Підпис директора та печатка Інституту перетворювала їх на повноцінні гроші для виплати заробітної платні співробітникам Інституту. Одночасно в ЗМІ проводилась активна кампанія, спрямована на дискредитацію АН як залишка тоталітарного минулого і імперського світогляду. Прихильники такої думки були і серед співробітників Інституту.

Загальна організаційна і фінансова невизначеність безпосередньо в Інституті ускладнювалась тим, що Інститут мав значну кількість структурних підрозділів, які фінансувались за рахунок союзних міністерств (Мінелектронпрому, Мінавіапрому, Міноборнпрому), які на той час вже не існували.

Незважаючи на такі складні умови на початку своєї діяльності на посаді директора, С.В.Свечнікову вдалося не тільки зберегти Інститут,але значно розбудувати його інфраструктуру,перетворивши його на великий науковий центр НАНУ і України.

Це стало можливим завдяки цілому комплексу науково-організаційних

заходів, втілених в життя завдяки наполегливій праці очолюваної ним дирекції і всього колективу Інституту.

Першим важливим етапом на цьому шляху була реконструкція наукової структури Інституту. Всі структурні наукові підрозділи Інституту були об'єднані у Відділення за ознакою тематики науково-дослідних робіт. Це дозволило значно збільшити наукові колективи, об'єднані спільною тематикою, зробити їх більш незалежними і самостійними у виборі напряму наукового пошуку, експертизи наукової продукції, атестації кадрів, концентрації сил та ресурсів на найбільш актуальних проблемах. Одночасно збільшувалась масштабність наукових тем і зменшувалась їх кількість.

Зміни в якісному та кількісному складі наукової тематики дозволили С. В. Свечнікову звернутись до Президії НАНУ з проханням про перейменування Інституту напівпровідників в Інститут фізики напівпровідників. Прохання задовільнили, оскільки це відповідало реальному стану речей (1992 р). Подальші події показали, що це було зроблено своєчасно і стало важливим етапом в житті Інституту.

За час директорства С. В. Свечнікова назва Інституту змінювалась двічі, і обидва рази з його ініціативи. В 2002 році згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 714-р Інституту було присвоєно ім'я В.Є. Лашкарьова.

Роль Відділень в розбудові тематики Інституту добре видно з динаміки їх розвитку — в середині 90-х років було створено додатково три нових Відділення з актуальних проблем сучасної фізики напівпровідників та напівпровідникових приладів:

1. Відділення фізико-технологічних проблем напівпровідникової ІЧ-техніки,
2. Відділення структурного і елементного аналізу напівпровідникових матеріалів і систем.
3. Відділення технології і матеріалів сенсорної техніки.

Другим важливим етапом розбудови Інституту був комплекс заходів, спрямованих на підвищення рейтингу Інституту та його співробітників у світовій спільноті фахівців і, відповідно можливостей участі їх в різних міжнародних заходах.

Дирекція багато зробила для організації Українських відділень таких всесвітньо-відомих товариств як SPIE і SID. Інститут є базовою організацією цих міжнародних товариств в Україні і забезпечує роботу їх бібліотек. Робота в цих товариствах допомогла Інституту бути співорганізатором багатьох міжнародних конференцій і видати ряд праць, важливих для інтеграції Інституту в міжнародну науко-

ву спільноту (наприклад: M. Y. Valakh, S.V.Svechnikov, F. F.Sizov. Optic in Ukraine –SPIE, 1996.318p.).

Важливим досягненням в цьому напрямку стало створення Інститутом особистого англомовного міжнародного журналу «Semiconductor Physics. Quantum Electronics & Optoelectronics», який в повному обсязі видається і поширюється англійською мовою.

Головним редактором журналу від дня його заснування є С. В.Свечніков.

Як директор, Сергій Васильович приділяв увагу і вирішенню загальних питань господарської діяльності Інституту. Саме завдяки його зусиллям Інституту був переданий корпус №5 і проведений його капітальний ремонт. Це дало можливість зробити його центральним, значно покращити роботу дирекції і служб Інституту, розбудувати інфраструктуру нових Відділень.

Підвищення іміджу Інституту, визнання успіхів і досягнень його колективу, як на рівні НАНУ, так і державному, було постійною турботою С. В. Свечнікова протягом всієї його діяльності як директора. За цей період семеро співробітників Інституту були обрані членами-кореспондентами НАНУ, дев'ятеро отримали високі урядові нагороди – «Заслужений діяч науки і техніки України», десять разів співробітники отримували Державні премії України та іменні премії НАНУ. Ряд співробітників нагороджено орденами та медалями України. Це найвищий показник за всю історію існування Інституту.

Наприкінці 90-х років Інститут вже був однією із провідних наукових установ НАНУ, виконував великий об'єм науково-дослідних робіт, в тому числі і в рамках міжнародних проектів, зберіг своє СКТБ і повною мірою пристосовувався до діяльності в нових умовах. В 1998 році Інститут відвідали Президент України Л. Д.Кучма і Президент НАНУ Б. Є. Патон, які дали високу оцінку діяльності Інституту і на законодавчому рівні були підтримані ініціативи Інституту про організацію технопарків і впровадженню ряду розробок, зокрема, світлосигнальної апаратури (світлофори і т. інш.) нового покоління на базі енергозберігаючих над'яскравих світлодіодів.

В цьому ж році при Інституті (одним із перших в Україні) був створений технопарк «Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка та сенсорна техніка», який успішно працює і зараз.

Сучасний Інститут продовжує активно розбудовуватись і важливу роль в його розбудові відіграє Відділення оптоелектроніки, очолюване академіком НАНУ С. В. Свечніковим.

Свечніков Сергій Васильович – Почесний директор, радник дирекції Інституту фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАНУ, академік НАН Укра-

їни, Доктор технічних наук, професор, дійсний член Академії наук України, лауреат державних премій України та колишнього СРСР. Нагороджений орденом «Трудового Червоного прапора», орденом «Знак пошани», орденом «За заслуги» II ступеня, Почесною відзнакою Президента України.